

שבת פרשת אמור

ו' אייר תשפ"ב

גיליון מס' 16

זומלץ להדפיס את העלון לקראת שבת

הרב יהושע ויצמן

תהלים ע"ה לכבוד יום העצמאות תשפ"ב

"כִּי אֶקַח מוֹעֵד אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשַׁפֵּט".
יש זמן שבו העולם יצטרך לעמוד במשפט מול האמת האלוקית. איך אפשר לעמוד במשפט של הקב"ה?

"נִמְגִים אַרְץ וְכָל יִשְׁבֵיהָ אֲנִכִי תִכְנְתִי עִמּוֹתֶיהָ סֵלָה".
במשפט מישרים מול הקב"ה כולנו נמוגים ומתמוססים מיד. מה נדבר ומה נצטדק? אך הקב"ה כבר העמיד את "עמודי העולם" כדי להחזיק את העולם. הרמב"ם קורא לאברהם אבינו "עמודו של עולם" (היד החזקה לרמב"ם הלכות ע"ז פ"א ה"ב), ופסוק זה נאמר בלשון רבים שכן אנחנו בניו של אברהם, ותפקידנו להיות אותם העמודים שעלינו עומד העולם כלומדי תורה ומקיימיה. עלינו לקחת אחריות על לימוד תורה, הפצת תורה ועשיית חסדים.

"אֶמְרָתִי הוֹלְלִים אֶל תְּהִלּוֹתֶיךָ וְלִרְשָׁעִים אֶל תְּרִימוֹתֶיךָ. אֶל תְּרִימוֹתֶיךָ לְמָרוֹם קִרְנֶיךָ תִּדְבָּר וּבְצַנָּר עֲתָק".
כיום יש הרגל בעייתי שאנשים יכולים לומר על עצמם שהם מתגאים בעשייתם וכדו'. אין מידה מגונה יותר מהגאווה ואין מידה טובה יותר מהענוה שהיא שורש לכל המידות הטובות. אין לנו שום דבר במה להתגאות, הכל מאת ה'.

"כִּי לֹא מְמוּצָא וּמִמְעַרְב וְלֹא מִמִּדְבַר הָרִים. כִּי אֶל-לֵהִים שִׁפְטָה זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים. כִּי כּוֹס בְּיַד ה' וַיַּזְקֵם מִלֵּא מִסָּף וַיַּגְדֵּל מִזֶּה אֶף שְׁמֵרֶיהָ יִמְצֹא יִשְׁתּוֹ כָּל רִשְׁעֵי אֶרֶץ".
הכל מאת ה' והקב"ה מביטח שלרשעה מוכנה כוס של פורענות. שתיית כוס זו עם פסולת השמרים ע"י הרשעים, תמגר את הרשע מהעולם לעתיד לבוא.

"וַאֲנִי אֶגִּיד לְעַלְמֵי אֲזַמְרָה לֹא-לֵהִי יַעֲקֹב".
לעולם צריך להודות לה' ולהגיד את שבתו - גם בטוב הגלוי, וגם בהעלם. תפקידנו לומר לה' את הפסוק הבא:

"וְכָל קִרְנֵי רִשְׁעִים אֶגְדַּע תְּרוֹמְמָנָה קִרְנוֹת צְדִיק".
הקרון משמשת גם לרשעים וגם לצדיקים. יש קרן של שור נגח בניקין ויש קרן המזבח בקדשים, קרן אור של הצדיקים. "כִּי קִרְן עוֹר פָּנָיו" (שמות לד, כט). לאחר שקרני הרשעים תיגדע, הקרן של הגאולה תצמח ותגדל בע"ה בקרוב בימינו אמן.

ע"פ השיעור שהועבר בערב יום העצמאות תשפ"ב. השיעור יעלה בקרוב לאתר הישיבה.

"א לִמְנַצֵּחַ אֶל תְּשַׁחַת מְזֻמֹּר לְאֶסְף שִׁיר. ב הוֹדִינוּ לָךְ אֶל-לֵהִים הוֹדִינוּ וְקִרְבֹּב שְׁמֵךְ סִפְרוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ. ג כִּי אֶקַח מוֹעֵד אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשַׁפֵּט. ד נִמְגִים אַרְץ וְכָל יִשְׁבֵיהָ אֲנִכִי תִכְנְתִי עִמּוֹתֶיהָ סֵלָה. ה אֶמְרָתִי הוֹלְלִים אֶל תְּהִלּוֹתֶיךָ וְלִרְשָׁעִים אֶל תְּרִימוֹתֶיךָ. ו אֶל תְּרִימוֹתֶיךָ לְמָרוֹם קִרְנֶיךָ תִּדְבָּר וּבְצַנָּר עֲתָק. ז כִּי לֹא מְמוּצָא וּמִמְעַרְב וְלֹא מִמִּדְבַר הָרִים. ח כִּי אֶל-לֵהִים שִׁפְטָה זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים. ט כִּי כּוֹס בְּיַד ה' וַיַּזְקֵם מִלֵּא מִסָּף וַיַּגְדֵּל מִזֶּה אֶף שְׁמֵרֶיהָ יִמְצֹא יִשְׁתּוֹ כָּל רִשְׁעֵי אֶרֶץ. י וַאֲנִי אֶגִּיד לְעַלְמֵי אֲזַמְרָה לֹא-לֵהִי יַעֲקֹב. יא וְכָל קִרְנֵי רִשְׁעִים אֶגְדַּע תְּרוֹמְמָנָה קִרְנוֹת צְדִיק".

"לִמְנַצֵּחַ אֶל תְּשַׁחַת מְזֻמֹּר לְאֶסְף שִׁיר".
במילה "תשחת" יש את האותיות תש"ח גם מההתחלה לסוף וגם מהסוף להתחלה (בשיכול אותיות). קריאת מילה זו בשנה זו עלולה להבהיל ברגע הראשון, אך במבט חיוני צריך לקרוא את כל הביטוי שאומר: "אל תשחת".

נדמה שביטוי זה דוקא בפרק של שנה זו, בא לומר לנו שהדברים תלויים בנו. אסור לנו לחשוב שהכל מובטח "לא יהיה חורבן שלישי". עלינו להתפלל ולפעול כדי שבע"ה יתקיים בנו "אל תשחת", ומה שהתחיל בתש"ח ימשך ולא יעצר הלילה.

אנו נמצאים בתקופה של התמודדות לא פשוטה בכל העניין של הזהות היהודית וחייה התורה בארץ. ישנם רבים שנלחמים בחיבור של התורה לגאולת ישראל, ולכן ישנה משמעות עמוקה לפרק זה בחיינו ועלינו לקחת אחריות "לפעול עם א-ל". הקב"ה תולה גם במעשינו ותפילותינו את ההמשך וההצלחה של גאולת ישראל.

"הוֹדִינוּ לָךְ אֶל-לֵהִים הוֹדִינוּ וְקִרְבֹּב שְׁמֵךְ סִפְרוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ".
הכפילות של ההודיה גם בשם א-ל והים וגם בשם ה' - "וקרוב שמך", באה לומר שצריך להודות לה' גם על מידת הדיון וגם על מידת החסד והרחמים. בתקופה זו עלינו להודות לה' בלי הפסקה גם על דברים קשים שאנו עוברים. "חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה - לקבולניהו בשמחה" (ברכות דף ס ע"ב). כשמודים לה' על דברים קשים, יוצרים מציאות של "קרוב שמך" והופכים את הכל לטובה. המילים "סיפרו נפלאותיך" נראות מנותקות מתחילת הפסוק ואף באות בלשון נסתה, לאחר שההדיה לקב"ה היתה בלשון נוכח. נדמה שמדובר על דורות רבים של הגלות ששמעו את נפלאות ה' רק בסיפורים, ולא חוו את המציאות שאנו חווים היום. ובכל זאת גם היום, כל סיפורי הנפלאות על תהליך הגאולה, אסור שיוורידו מאיתנו את האחריות על מעשינו ועל קירוב שמו יתברך אלינו, לעם ישראל ולעולם כולו.

פינת הילדים

חשינות חיפוש כפרסה וברשי

(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא להרחיב על המושג שמצאתם)

חזאים כמאוז הכא...

3. מה מיוחד בכמות מנחת קרבן העומר?

2. כמה מסירות לקדש את שם ה'?

מה הקשר בין סוף פרשת קדושים לתחילת פרשת אמור? (בעל הטורים)

"ממחרת השבת' שפירושו שתספרו מן השלמה של יציאת מצרים עד השלמה האחרת שהיא השלמת התורה" (מהר"ל תפארת ישראל, פרק סט)

ברכת כוהנים עם אהרן הכהן

לפני כמה שנים פנה אלי חבר שגם הוא כהן, וסיפר על יוזמה של שיחות לבני נוער כוהנים, תחת הכותרת: "נולדת כהן - אז מה?" המטרה הייתה לחזק אצל הכוהנים הצעירים את הזיקה למצוות הכהונה. חשבתי לעצמי היכן אני פוגש את חוויית הכהונה, והתשובה עלתה מאליה: בברכת כוהנים. אני מאד מאמין בכוחה של התפילה לפעול, ובכלל זה, בפעולתה של ברכת הכוהנים. נפלה בידי (תרתי משמע) הזכות לברך את ישראל, בלי שהדבר יהיה תלוי בדרישות מיוחדות: הברכה אינה מותנית בהגבר רוחנית יוצאת דופן, כפי שנדשו כשבאים להתברך מפיו של רב גדול. כאן לא מדובר בנתונים אישיים, אלא מעצם היותי בן למשפחת כוהנים, ואת הזכות הזאת קיבלתי במתנה. כדי לברך, נדרשים ממני רק שני דברים: לחלוץ נעליים, ולא לשנוא אף אחד בקהל המתפללים, דברים שאני מוכן לקיים בשמחה, ולרוב ללא מאמץ מיוחד.

אז זו מצוה וחווייה שאני זוכה לה על בסיס יומי. אלא שלפעמים החוויה מתעצמת והופכת לייחודית ובלתי נשכחת. אחת הפעמים הללו אירעה כשיצאנו לסיוור בירדן מטעם המועצה הדתית של רמת הגולן. במפגש מקדים לסיוור, המדריך הציג בפנינו שתי אפשרויות: האחת, לבלות יום שלם בעיר הנבטית המרשימה פטרה - הסלע האדום. והשנייה, לעבור בזריזות בפטרה, ומשם לצאת למסע של שלוש שעות ברכיבה על חמורים, ולהגיע לג'אבל הרון, המזוהה עוד מימיו של יוספוס פלביוס עם הור - מקום קברו של אהרן הכהן. לשאלתי הסקפטית מנין שיהיו המקום הוא, ענה לי המדריך שהזיהוי הזה אינו פחות חזק מהזיהוי של קבר רחל ומערת המכפלה, ואם מתרגשים שם, אפשר גם בג'אבל הרון. אז החלטתי להתרגש. ובאמת, הקבוצה קיבלה החלטה פה אחד ללכת (או יותר נכון: לרכב) על האפשרות השנייה.

כשיצאנו לדרך, פגשנו קבוצה של תלמידים מהמכינה בקשת ששמו פעמיהם לאותו מקום, אלא שלא כמונו, הם הלכו ברגל, וכשהגענו הם כבר היו שם. התארגנו לתפילת מנחה, והרב יגאל אריאל והרב אהרן איזנטל שהיו אתנו בקבוצה, התירו לי ולעוד כהן לעלות לברכת כוהנים במנחה. נערכנו לכך מראש והבאנו טליתות, אלא שאז התברר שאצל המכיניסטים יש גם כן שני כוהנים, אך ללא טליתות. מה עושים? נעטפנו כל שני כוהנים בטלית אחת, ואמרנו ברכת כוהנים בהתרגשות - לא בכל יום יוצא לומר את הברכה במחיצתו של אהרן הכהן. המשכנו אחר התפילה בשירה וריקודים, וכשירדנו מן ההר שעל גבי ההר אל המקום שבו ישבו והמתינו לנו הנערים עם החמורים, הם התפלאו מה היה לנו לעשות שם כל כך הרבה זמן. כך תסביר לבדואי מהי פגישה עם אהרן הכהן...

הדין הראשון שמופיע בש"ס, מקורו בפרשת השבוע: "מאימתי קורין את שמע בערבית משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן..." בגמרא לומדים זאת מן הפרשה: "נִפְּשׁ אִשְׁר תִּגַּע בּוֹ וְקָמְאָה עַד הָעֶרֶב... כִּי אִם רָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם. וְכָא הִשְׁמֵשׁ וְטָהַר וְאַחֵר יֵאָכֵל מִן הַקֶּדְשִׁים..." מכאן למדו חכמים שאחר שהכהן טובל, הוא עדיין לא יכול לאכול תרומה. רק אחרי "ובא השמש" - אז מותר לו לאכול תרומה. הגמרא בגמרא מתלבטים מנין שהפסוק מדבר על צאת הכוכבים. הגמרא אומרת ש"במערבא" - בארץ ישראל - הביאו לכך ראייה מברייתא: "משעה שהכהנים זכאין לאכול בתרומתן, סימן לדבר צאת הכוכבים". לשון הגמרא לא מובנת. לאיזה ענין מחפשת הברייתא סימן? הרי צאת הכוכבים הוא הזמן עצמו של קריאת שמע, הוא לא הסימן לכך.

נראה שאכן צאת הכוכבים הוא לא הזמן עצמו, אלא רק סימן למשהו. שינוי הזמנים לא מתחיל מלמטה. לא הזריחה או השקיעה גורמים להתחלפות היום והלילה, אלא הם סימן לתהליך שקורה בעולמות הרוחניים. כל מה שקורה בעולם שלנו הוא שיקוף לתהליכים עליונים. המעבר מהנהגת היום להנהגת הלילה, הוא זה שפועל טהרה על הכהן. צאת הכוכבים הוא רק סימן.

יש בזה לימוד גדול מאד. הזמן לא רק עובר וחולף, אלא פועל ומשפיע עלינו. כשמתחלף יום - מתחלף משהו אמיתי בעולם. אפשר באמת להתחיל מחדש, להיטהר, לבנות דברים חדשים. גם בצד השני - לכל יום יש ענין מיוחד משלו, וכשמתחלף היום - יש משימות חדשות, אתגרים חדשים.

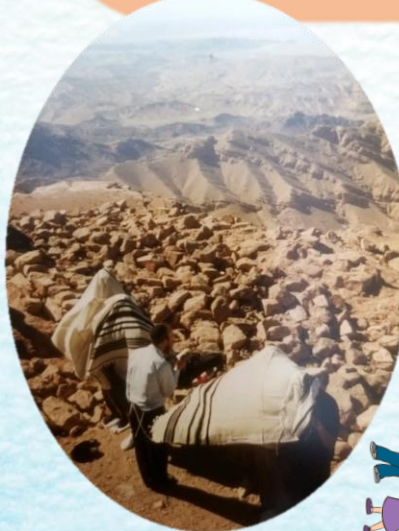
זה נכון לא רק ליום אלא גם לתקופה. אנחנו צריכים לזהות באיזה יום אנו נמצאים, מהו האור המיוחד של התקופה שלנו, ברמה הלאומית וברמה האישית, ולכוון את לימודנו ועבודתנו לאור המיוחד הזה, להנהגה המיוחדת שמנהיג הקב"ה את עולמו ביום הזה ובתקופה הזו.

פניני הדף היומי | יבמות נו ראש הישיבה

אומרת הגמרא: "אמר רב עמרם: הא מלתא אמר לן רב ששת ואנארינהו לעיינין ממתניתין; אשת ישראל שנאנסה, אף על פי שמתרת לבעלה, פסולה לכהונה." ופרש רש"י: "ואנארינהו לעיינין ממתניתין - ממשנתנו הביא ראייה לדבריו והאיר עיינינו בה."

רב ששת היה סומא ודווקא הוא האיר עיינינו. אשת איש שנאנסה, אף שזה היה באונס יש פגיעה בבעלה. אשתו כבר לא מיוחדת לו. אף שבשיראל מותרת לבעלה, בכהן אסורה לו. קדוש הוא לאלוקיו, וכל פגיעה במיוחדות של אשתו אליו - פוסלת אותה.

רב ששת כיוון שהיה סומא, אינו רואה רק את הכהן המסוים שהוא בעלה, ואינו רואה את המציאות החיצונית ועל כן רואה הוא את פנימיות המציאות, את הפגיעה בכהונה. על כן אסורה לכל כהן ולא רק לבעלה הכהן. ביום, כשאנו רואים את הקרוב אלינו, איננו רואים את הכוכבים הרחוקים אלפי שנות אור מאתנו. דווקא בלילה כשאנו לא רואים את הקרוב, רואים אנו רחוק יותר ופנימי יותר.

תמונה לפינת הילדים
 (מומלץ לזרדים בתקשורתם לפני הבית):
 1. בער הטיה ס. א.
 2. לירחב: ספר "לירחות עם פנישת השבוע", "ירחותות או לא לירחות", עמ' 77. וקישור: <https://www.yeshiva.org.il/31449/>
 3. וקישור: <https://www.yeshiva.org.il/10307/>
 4. לירחב: ספר "לירחות עם פנישת השבוע", פנישת אגור, "ירחות שבוע", עמ' 86 ותיאור וקישור: <https://www.yeshiva.org.il/9613/>
 5. לירחב: ספר "לירחות עם פנישת השבוע", פנישת אגור, "ירחות שבוע", עמ' 95 וקישור: <https://www.yeshiva.org.il/10307/>